

СИЛАБУС ДИСЦИПЛІНИ «Фінанси природокористування»

Ступінь вищої освіти - третій (освітньо-науковий)

Спеціальність 072 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок

Освітня програма «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Рік навчання 1, семестр 2

Форма навчання денна, заочна

Кількість кредитів ЄКТС 5

Мова викладання українська

Лектор курсу
Контактна інформація
лектора (e-mail)
Сторінка курсу veLearn

к. е. н., доцент Лабенко Олександр Миколайович
labenko@nubip.edu.ua

<https://elearn.nubip.edu.ua/course/view.php?id=4594>

ОПИС ДИСЦИПЛІНИ

(до 1000 друкованих знаків)

Дисципліна «Фінанси природокористування» характеризує підпорядкування, узагальнення уявлення «фінанси – економіка – екологія» пролягає крізь розробку концепції фінансів природокористування. Потреба у виникненні такої економічної категорії зумовлена тим, що сучасна економіка усвідомлюється як цілісна система, яка взаємодіє із природною системою.

Компетентності ОП:

Інтегральна компетентність (ІК): Здатність розв'язувати комплексні проблеми в галузі професійної та/або дослідницько-інноваційної діяльності, що передбачає глибоке переосмислення наявних та створення нових цілісних знань та/або професійної практики у сфері фінансів, банківської справи та страхування, зокрема пов'язаних з сучасними проблемами наук про життя, навколишнім середовищем, використанням і розвитком біоресурсів в аграрному секторі.

Загальні компетентності (ЗК):

ЗК 01. Здатність виявляти та вирішувати проблеми, генерувати нові наукові ідеї на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження.

Спеціальні (фахові) компетентності (СК):

СК 02. Здатність до формулювання наукових задач та розробки стратегій їх розв'язання з можливістю інтеграції знань з різних наукових сфер та застосуванням системного підходу.

СК 04. Здатність до виконання наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування на відповідному фаховому рівні, досягнення наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем.

СК 07. Здатність застосовувати фундаментальні концепції фінансової науки, поведінкових фінансів та механізми фінансової, бюджетної політики, моделі регулювання страхової і банківської систем та їх взаємозв'язок з аграрною сферою.

Програмні результати навчання (ПРН):

ПРН 01. Самостійно мислити, генерувати нові ідеї та гіпотези на межі предметних галузей і здійснювати власні дослідження.

ПРН 08. Самостійно формулювати наукові задачі та розробляти стратегії їхнього розв'язання шляхом інтеграції знань різних наукових сфер із застосуванням системного підходу.

ПРН 10. Виконувати оригінальні наукові дослідження у сфері фінансів, банківської справи та страхування на відповідному фаховому рівні, досягати наукових результатів, що створюють нові знання, для розв'язання актуальних проблем.

ПРН 13. Застосовувати фундаментальні концепції фінансової науки, поведінкових фінансів та механізми фінансової, бюджетної політики, моделі регулювання страхової і банківської систем та їх взаємозв'язок з аграрною сферою у професійній та науковій діяльності.

СТРУКТУРА КУРСУ

Тема	Години (лекції/лабораторні, практичні, семінарські)	Результати навчання	Завдання	Оцінювання
------	--	---------------------	----------	------------

2 семестр				
Тема 1. Фінанси природокористування як особлива галузь науки	2/3	Завдання, предмет і метод фінансів природокористування. Фінансові методи стимулювання природоохоронної діяльності. Необхідність охорони навколишнього середовища. Державна політика в галузі охорони природи	Виконання тестового контролю. Підготовка презентації або реферату.	7
Тема 2. Еколого-економічні інструменти	2/4	Еколого-економічні показники: оцінки і ставки. Економічний інструментарій: роль у системі товарно-грошових відносин. Еколого-економічні інструменти: принципи формування і механізми дії.	Виконання тестового контролю. Підготовка презентації.	7
Тема 3. Форми еколого-економічних інструментів	2/3	Податкові інструменти. Мита. Плата, платежі, збори. Штрафи. Субсидія. Дотація. Грант. Кредит. Виплати, відшкодування витрат. Прискорена амортизація. Цінові інструменти. Сприяння обмеження на ринку. Премія, нагорода, приз.	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації.	8
Тема 4. Екологічне страхування	2/3	Умови екологічного страхування. Світовий досвід екологічного страхування. Поняття забруднення в екологічному страхуванні, класифікація збитків. Можливості проведення екологічного страхування в Україні.	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації.	8
Тема 5. Система екологічного оподаткування	3/4	Механізм екологічного податку. Обчислення екологічного подарку. Порядок обчислення збору за спеціальне використання водних ресурсів та збору за користування водами для потреб гідроенергетики і водного транспорту. Розрахунок розмірів компенсації збитків за наднормативні викиди забруднюючих речовин в атмосферне повітря	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації або реферату. Виконання тестів.	8
Тема 6. Завдання, зміст і порядок охорони земель, грошова оцінка земель	3/3	Поняття охорони земель. Економічне стимулювання раціонального використання та охорони земель. Розрахунок грошової оцінки земель сільськогосподарського призначення та населених пунктів	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації.	8
Тема 7. Статистика навколишнього середовища та природних ресурсів	2/4	Аналіз статистики з охорони та раціонального використання водних ресурсів. Аналіз статистики з охорони атмосферного повітря. Аналіз земельних і лісних ресурсів	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації.	8
Тема 8. Структура природоохоронної інфраструктури України	2/3	Особливості та пріоритети інвестицій у відтворення навколишнього середовища. Зарубіжний досвід розбудови природоохоронної інфраструктури	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації.	9
Тема 9. Принципи екологічного законодавства України та економіко-екологічна відповідальність	2/3	Організаційно управлінський аспект екологічної безпеки. Екологічне нормування в системі правового регулювання природоохоронних заходів. Міжнародний досвід екологічного законодавства. Поняття і система екологічного законодавства України.	Виконання тестового контролю. Відповіді на питання. Підготовка презентації.	9

Всього за семестр	70
Екзамен	30
Всього за курс	100

ПОЛІТИКА ОЦІНЮВАННЯ

Політика щодо дедлайнів та перескладання:	Роботи, які здаються із порушенням термінів без поважних причин, оцінюються на нижчу оцінку. Перескладання тестового контролю відбувається із дозволу лектора за наявності поважних причин (наприклад, лікарняний).
Політика щодо академічної доброчесності:	Списування під час контрольних робіт та екзаменів заборонені (в т.ч. із використанням мобільних девайсів). Курсові роботи, реферати повинні мати коректні текстові посилання на використану літературу
Політика щодо відвідування:	Відвідування занять є обов'язковим. За об'єктивних причин (наприклад, хвороба, міжнародне стажування) навчання може відбуватись індивідуально (в он-лайн формі за погодженням із деканом факультету)

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ ЗДОБУВАЧІВ СТУПЕНЯ ДОКТОРА ФІЛОСОФІЇ

Рейтинг здобувача вищої освіти, бали	Оцінка національна за результати складання екзаменів заліків	
	екзаменів	заліків
90-100	відмінно	зараховано
74-89	добре	
60-73	задовільно	
0-59	незадовільно	незараховано

Рекомендовані джерела інформації

1. SCHOENMAKER, Dirk; SCHRAMADE, Willem. Principles of sustainable finance. Oxford University Press, 2018.
2. Labenko, O.; Sobchenko, T.; Hutsol, T.; Cupiał, M.; Mudryk, K.; Kocira, A.; Pavlenko-Didur, K.; Klymenko, O.; Neuberger, P. Project Environment and Outlook within the Scope of Technologically Integrated European Green Deal in EU and Ukraine. Sustainability 2022, 14, 8759. <https://doi.org/10.3390/su14148759>
3. Лабенко О.М. Стимулювання сталого водокористування через обов'язкові платежі за екосистемні послуги / О.М. Лабенко // Науковий вісник НУБіП України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. - К. : ВЦ НУБіП України, 2018. - Вип. 284. - С. 189-203
4. Лабенко О. М. Проблеми раціонального природокористування в Україні // Міжнародний науковий журнал "Інтернаука". Серія: "Економічні науки". - 2023. - №4. <https://doi.org/10.25313/2520-2294-2023-4-8812>
5. Агрострашування як фінансовий інструмент управління ризиками в сільськогосподарському виробництві / О. М. Лабенко, Ю. В. Золотар // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія : Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2015. Вип. 222. С. 246-254. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/nvnau_2015_222_42
6. Лабенко О. М. Важелі фінансового механізму у сфері природокористування / О. М. Лабенко // Науковий вісник Національного університету біоресурсів і природокористування України. Серія: Економіка, аграрний менеджмент, бізнес. 2014. Вип. 200(3). С. 200-205
7. Environmental tax revenues. Eurostat. URL: http://appsso.eurostat.ec.europa.eu/nui/show.do?dataset=env_ac_tax&lang=en.
8. GEPP, Adrian; HARRIS, Geoff; VANSTONE, Bruce. Financial applications of semidefinite programming: a review and call for interdisciplinary research. Accounting & Finance, 2020, 60.4: 3527-3555.
9. Innovative use of financial instruments and approaches to enhance private sector finance of biodiversity. URL: http://ec.europa.eu/environment/enveco/biodiversity/pdf/BD_Finance_summary-300312.pdf
10. SCHOLTENS, Bert. Why finance should care about ecology. Trends in Ecology & Evolution, 2017, 32.7: 500-505.
11. The World Meteorological Organization [Електронний ресурс]. Режим доступу: https://www.wmo.int/pages/mediacentre/press_releases/pr_1002_en.html
12. Use of economic instruments and waste management performances. URL: ec.europa.eu/environment/waste/pdf/final_report_10042012.pdf
13. VOLZ, Ulrich. On the role of central banks in enhancing green finance. 2017.
14. Конституція України. К. Преса України, 1997.

15. Закон України “Про охорону навколишнього природного середовища” від 26.06.1991 р. із змінами та доповненнями. URL:<http://zakon4.rada.gov.ua/laws/show/1264-12>
16. AHLERS, Christopher D.; CHANGE, Climate; DYER, Wesley. Climate Finance. *Regulation*, 2016, 49-53.
17. Bertl, Christoph. “Environmental Finance and Impact Investing: Status Quo and Future Research” *ACRN Oxford Journal of Finance and Risk Perspectives 5.2 (2016): 75-105*.
18. BIRINDELLI, Giuliana, et al. Environmental Impact Investments in Europe: Where Are We Headed?. In: *Contemporary Issues in Sustainable Finance*. Palgrave Macmillan, Cham, 2020. p. 151-175.
19. BREITENSTEIN, Miriam; NGUYEN, Duc Khuong; WALTHER, Thomas. Environmental Hazards and Risk Management in the Financial Sector: A Systematic Literature Review. *University of St. Gallen, School of Finance Research Paper*, 2020, 2019/10.
20. BRIDGE, Gavin, et al. Pluralizing and problematizing carbon finance. *Progress in Human Geography*, 2020, 44.4: 724-742.
21. KNOX, J., et al. Standardising Procedures for Environmental & Social Impacts to Stimulate Sustainable Land-Use Finance-Land Use Finance Programme Brief No. 1. 2020.
22. LEHNER, Othmar M. (ed.). *Routledge handbook of social and sustainable finance*. Routledge, 2016.
23. LINNENLUECKE, Martina K., et al. Emerging trends in Asia-Pacific finance research: A review of recent influential publications and a research agenda. *Pacific-Basin Finance Journal*, 2016, 36: 66-76.
24. LINNENLUECKE, Martina K.; SMITH, Tom; MCKNIGHT, Brent. Environmental finance: A research agenda for interdisciplinary finance research. *Economic Modelling*, 2016, 59: 124-130.
25. LUNDBERG, Sofia; MARKLUND, Per-Olov; STRÖMBÄCK, Elon. Is environmental policy by public procurement effective?. *Public Finance Review*, 2016, 44.4: 478-499.
26. Matviichuk N. M., Shulyk Y. V., Shmatkovska T. O. Financial incentives to energy saving in the housing sector of Ukraine. *Науковий вісник Полісся*. 2017. № 1 (9). Ч 2. С.32–39.
27. Matviichuk N. M., Shulyk Y. V., Shmatkovska T. O. Financial incentives to energy saving in the housing sector of Ukraine. *Науковий вісник Полісся*. 2017. № 1 (9). Ч 2. С.32–39.
28. PORFIR'EV, B. Green trends in the global financial system. *Mirovaya ekonomika i mezhdunarodnye otnosheniya*, 2016, 60.9: 5-16.
29. RAMIAH, Vikash; GREGORIOU, Greg N. (ed.). *Handbook of environmental and sustainable finance*. Academic Press, 2015.